

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

I. volebné obdobie

Číslo: 804/1997

686

N á v r h

skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky

n a v y d a n i e

ústavného zákona, ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

Návrh uznesenia:

Národná rada Slovenskej republiky
s c h v a ľ u j e
návrh skupiny poslancov Národnej
rady Slovenskej republiky na vy-
danie ústavného zákona, ktorým sa
mení a dopĺňa Ústava Slovenskej
republiky č. 460/1992 Zb.

P r e d k l a d a j ú :

Ľubomír	F o g a š	v. r.
Michal	B e n č í k	v. r.
Pavol	K a n i s	v. r.
Mária	Ď u r i š i n o v á	v. r.

Bratislava jún 1997

N á v r h

skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky
na vydanie ústavného zákona, ktorým sa mení a dopĺňa Ústava
Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto
ústavnom zákone :

Čl.I.

1. V čl. 84 v odseku 3 sa slová "na voľbu a odvolanie
prezidenta" nahrádzajú slovami "na prijatie zákona vráteného
prezidentom republiky podľa čl. 102 písmeno n/".

2. V čl. 86 sa vypúšťa písmeno b/. Doterajšie písmená c/ až
l/ sa označujú ako písmená b/ až k/.

3. V čl. 87 sa vypúšťa odsek 4. Doterajší odsek 5 sa
označuje ako odsek 4.

4. V čl. 101 sa za odsek 1 vkladajú nové odseky 2 až 9,
ktoré znejú:

2) Prezidenta Slovenskej republiky volia občania
Slovenskej republiky v priamych voľbách tajným hlasovaním na päť
rokov. Právo voliť prezidenta Slovenskej republiky majú občania
Slovenskej republiky, ktorí majú právo voliť do Národnej rady
Slovenskej republiky a majú trvalý pobyt na území Slovenskej
republiky.

3) Voľby prezidenta a výsledky hlasovania vyhlasuje
predseda Národnej rady Slovenskej republiky .

4) Kandidátov na prezidenta navrhuje najmenej osem
poslancov Národnej rady Slovenskej republiky alebo občania, ktorí

majú právo voliť do Národnej rady Slovenskej republiky na základe petície, ktorú podpísalo najmenej desaťtisíc občanov. Návrhy na voľbu sa odovzdávajú predsedovi Národnej rady Slovenskej republiky (predsedovi volebnej komisie) najneskôr do 21 dní od vyhlásenia volieb.

5) Prezident je zvolený, ak sa volieb zúčastní nadpolovičná väčšina oprávnených voličov a jeden z kandidátov získa nadpolovičnú väčšinu platných hlasov. Ak sa v prvom kole nezúčastnila nadpolovičná väčšina oprávnených voličov alebo stanovenú väčšinu nezíska žiadny z kandidátov, koná sa do 14 dní druhé kolo volieb.

Do druhého kola postupujú tí kandidáti, ktorí získali dva najvyššie počty platných hlasov. Za prezidenta Slovenskej republiky v druhom kole volieb je zvolený ten kandidát, ktorý získal najvyšší počet platných hlasov zúčastnených voličov.

6) Ak jeden z dvoch kandidátov, ktorí získali v prvom kole volieb najviac hlasov prestane byť voliteľný za prezidenta pred druhým kolom volieb alebo sa tohto práva vzdá, predseda Národnej rady Slovenskej republiky vyhlási nové voľby.

7) Zvolený kandidát sa ujíma funkcie prezidenta Slovenskej republiky zložením sľubu. Sľub skladá do rúk predsedu Národnej rady Slovenskej republiky v deň, v ktorom sa skončí funkčné obdobie doterajšieho prezidenta.

8) Ak bolo predčasne ukončené funkčné obdobie prezidenta Slovenskej republiky, zvolený kandidát skladá svoj sľub a ujíma sa funkcie bezodkladne po vyhlásení výsledkov volieb.

9) Podrobnosti o voľbách prezidenta Slovenskej republiky ustanoví zákon."

5. V čl. 102 písmeno d) znie:

"d) môže rozpustiť Národná rada Slovenskej republiky, ak zasadanie Národnej rady Slovenskej republiky bolo prerušené na

dlhšiu dobu ako dovoľuje ústava, ak sa neuzniesla Národná rada Slovenskej republiky do 3 mesiacov o vládnom návrhu zákona, s ktorým vláda Slovenskej republiky spojila vyslovenie dôvery, ak Národná rada Slovenskej republiky tri krát po sebe v lehote šesť mesiacov neschválila programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky. Toto právo nemôže uplatniť po vyhlásení volieb do Národnej rady Slovenskej republiky a uplatniť počas posledných 6 mesiacov svojho volebného obdobia. Pred rozpustením Národnej rady Slovenskej republiky je prezident povinný vypočuť stanovisko predsedu Národnej rady Slovenskej republiky,"

6. V čl. 102 písmeno n) až r) znejú:

" n) môže vrátiť Národnej rade Slovenskej republiky ústavné zákony a zákony s pripomienkami a to v lehote 15 dní od doručenia schváleného zákona prezidentovi,

o) podáva Národnej rade Slovenskej republiky najmenej raz ročne správu o stave Slovenskej republiky a o závažných politických otázkach a odporúča jej na úvahu opatrenia, ktoré pokladá za potrebné,

p) má právo byť prítomný na schôdzach Národnej rady Slovenskej republiky, ak požiada o slovo, musí mu byť bez zbytočného odkladu udelené,

r) má právo byť prítomný na schôdzach vlády Slovenskej republiky, má právo vyžadovať si od vlády Slovenskej republiky a jej členov správy,"

7. Doterajší text čl.102 sa označuje ako odsek 1 a dopĺňa sa odsekom 2, ktorý znie:

"2) Akty prezidenta vydané podľa čl. 102 ods. 1 písm. a), b) a g) s výnimkou vymenovania profesorov a rektorov vysokých škôl a písm. j) a k) sú platné vtedy, ak sú podpísané predsedom vlády Slovenskej republiky alebo príslušným ministrom, ktorý preberá za akt prezidenta zodpovednosť."

8. V čl. 103 odsek 1 znie:

"1) Za prezidenta môže byť zvolený každý občan Slovenskej republiky, ktorý je voliteľný do Národnej rady Slovenskej republiky a dosiahol vek 40 rokov."

9. V čl. 103 odsek 3 znie:

" 3) Voľbu prezidenta vyhlasuje predseda Národnej rady Slovenskej republiky tak, aby sa prvé kolo hlasovania uskutočnilo najneskôr 60 dní pred uplynutím volebného obdobia úradujúceho prezidenta. Ak sa úrad prezidenta uvoľní pred uplynutím volebného obdobia, voľba prezidenta sa uskutoční do 30 dní odo dňa keď sa uvoľnil úrad prezidenta."

10. Čl. 103 sa dopĺňa odsekmi 6 a 7, ktoré znejú:

" 6) Prezident sa môže kedykoľvek svojej funkcie vzdať do rúk predsedu Národnej rady Slovenskej republiky.

7) Ak sa prezident svojej funkcie vzdá, jeho funkčné obdobie sa skončí dňom oznámenia tohto rozhodnutia predsedovi Národnej rady Slovenskej republiky."

11. V čl. 105 odsek 2 znie:

"2) V čase, keď vláde Slovenskej republiky patrí výkon funkcií prezidenta podľa odseku 1), tak predseda Národnej rady Slovenskej republiky vykonáva oprávnenia prezidenta podľa čl.102 ods. 1 písm. f) až g) a podľa čl. 134 ods.2, čl. 135, čl. 138 ods. 2 a 3, /čl. 139/ a čl. 95 Ústavy Slovenskej republiky.

12. Čl.105 sa dopĺňa odsekom 3, ktorý znie:

" 3) Ak prezident nemôže vykonávať svoju funkciu dlhšie ako 6 mesiacov, vyhlási predseda Národnej rady Slovenskej republiky nové voľby prezidenta. Volebné obdobie doterajšieho prezidenta končí zvolením nového prezidenta."

13. Čl. 106 znie:

"Čl. 106

1) Pred uplynutím volebného obdobia môže byť prezident odvolaný z funkcie ľudovým hlasovaním. Hlasovanie vyhlasuje predseda Národnej rady Slovenskej republiky na základe uznesenia Národnej rady Slovenskej republiky prijatého nadpolovičnou väčšinou všetkých poslancov Národnej rady Slovenskej republiky alebo na základe petície podpísanej 350.000 občanmi Slovenskej republiky. Hlasovanie o odvolaní prezidenta vyhlasuje predseda Národnej rady Slovenskej republiky do 60 dní od prijatia uznesenia Národnej rady Slovenskej republiky alebo doručenia petície. Pre hlasovanie o odvolaní prezidenta z funkcie platia ustanovenia o prvom kole voľby hlavy štátu.

2) Ak hlasovaním občanov nie je prezident odvolaný z funkcie, jeho volebné obdobie nie je prerušené."

14. Čl.107 znie:

"Čl. 107

Prezidenta Slovenskej republiky možno stíhať iba pre úmyselné porušenie Ústavy Slovenskej republiky alebo vlastizradu. O podaní obžaloby na prezidenta rozhoduje Národná rada Slovenskej republiky nadpolovičnou väčšinou všetkých poslancov. Obžaloba sa podáva na Ústavný súd Slovenskej republiky, ktorý o nej rozhoduje v pléne. Odsudzujúci rozsudok Ústavného súdu Slovenskej republiky znamená stratu prezidentského úradu a spôsobilosť tento opätovne získať."

15. Čl. 111 znie:

"Čl. 111

Na návrh predsedu vlády prezident Slovenskej republiky vymenúva a odvoláva ďalších členov vlády a poveruje ich riadením

ministerstiev. Prezident je týmto návrhom viazaný. Za podpredsedu vlády a ministra môže vymenovať občana Slovenskej republiky, ktorý je voliteľný do Národnej rady Slovenskej republiky."

16. Čl. 154 sa dopĺňa o odseky 5 až 8, ktoré znejú:

" 5) Ak Národná rada Slovenskej republiky do dňa vyhlásenia volieb prezidenta podľa tohto ústavného zákona neprijme zákon podľa čl. 101 ods.7, pre voľby prezidenta sa primerane použijú ustanovenia zákona č. 564/1992 Zb. o spôsobe vykonania referenda v znení neskorších predpisov.

6) Na hlasovacom lístku sa v abecednom poradí uvedú mená všetkých kandidátov, ich adresa, povolanie a vek s rámčekom, do ktorého občan pri jednom z kandidátov krížikom, komu odovzdáva svoj hlas.

7) Ústredná volebná komisia spočíta hlasy, ktoré boli odovzdané pre každého z kandidátov a oznámi predsedovi Národnej rady Slovenskej republiky či sa hlasovania zúčastnil predpísaný počet voličov a ktorý z kandidátov získal nadpolovičnú väčšinu odovzdaných hlasov a bol zvolený za prezidenta alebo, že žiaden z kandidátov nezískal potrebnú väčšinu hlasov ako aj mená dvoch kandidátov, ktorí získali najväčší počet hlasov.

8) Volebné obdobie prezidenta zvoleného Národnou radou Slovenskej republiky podľa doterajších právnych predpisov končí zvolením prezidenta podľa tohto ústavného zákona."

Čl. II

Tento ústavný zákon nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.

Dôvodová správa

VŠEOBECNÁ ČASŤ

Pre každý ústavný systém je charakteristický určitý model formy vlády. Pritom pod pojem formy vlády zahrňame sústavu najvyšších štátnych orgánov a vzťahy medzi nimi ako aj vzťahy medzi obyvateľstvom na jednej strane a štátom na strane druhej.

Ústava SR akceptujúc deľbu moci v podmienkach parlamentnej formy vlády zakotvila ako najvyššie ústavné štátne orgány z pohľadu formy vlády 150 člennú jednokomorovú Národnú radu Slovenskej republiky ako orgán moci zákonodarnej, prezidenta republiky ako individuálnu hlavu štátu a vládu ako orgán moci vládnej a súdnu moc reprezentovanú ústavným súdom a všeobecnými súdmi.

V rámci zákonodarnej moci Ústava Slovenskej republiky zakotvila ústavný inštitút referenda, ústavné postavenie prezidenta Slovenskej republiky a vlády Slovenskej republiky upravila v jednej hlave s názvom "Výkonná moc".

Jednotlivé modely formy vlády majú celý rad spoločných znakov, na druhej strane pre každý konkrétny model formy vlády sú typické špecifické znaky. A navyše v každom konkrétnom štáte konkrétny model formy vlády obsahuje ďalšie špecifické znaky. To platí aj pre ústavnú úpravu v Slovenskej republike.

Súčasná ústavná úprava vzťahov medzi najvyššími ústavnými štátnymi orgánmi v piatej až siedmej hlave Ústavy Slovenskej republiky v princípe akceptuje všeobecne uznávanú konštrukciu vzťahov medzi najvyššími ústavnými orgánmi v podmienkach parlamentnej formy vlády a to predovšetkým z pohľadu vzťahov medzi zákonodarnou a výkonnou mocou, ktorých základom je inštitút zodpovednosti vlády parlamentu.

Popri tom však Ústava Slovenskej republiky obsahuje niektoré ustanovenia, ktorými sa naša ústavná úprava odlišuje od porovnateľných ústavných systémov. Napr. Ústava Slovenskej republiky *ex pressis verbis* nezakotvuje princíp nezodpovednosti hlavy štátu za výkon svojej funkcie, čo je bežným princípom ústav v podmienkach parlamentnej formy vlády s výnimkou zodpovednosti za porušenie ústavy a vlastizrady, ústava nezakotvila inštitút kontrasignácie aktov hlavy štátu vládou, ústava zakotvuje princíp voľby sudcov najprv na 4 roky, potom na čas neohraničený, ústava zavádza inštitút spočívania mandátu člena vlády, ktorý je súčasne poslancom a ďalšie.

Rozhodujúca je však úprava vzťahov medzi mocou zákonodarnou a výkonnou.

V Slovenskej republike moc zákonodarnú reprezentuje ako jediný zákonodarný a ústavodarný orgán Národná rada Slovenskej republiky /legitimitu získava priamo od občanov/. Skladá sa zo 150 poslancov volených na základe všeobecného, rovného, priameho volebného práva s tajným hlasovaním. Mandát poslanca Národnej rady Slovenskej republiky je budovaný na princípe zákazu imperatívneho mandátu, t.j. na báze osobného uskutočňovania, neodvolateľnosti a neviazanosti príkazmi. V nadväznosti na čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky do piatej hlavy ústavy upravujúcej moc zákonodarnú je zahrnutá aj ústavná úprava referenda, ako priameho nástroja rozhodovania ľudu, čím vlastne sa potvrdzuje, že zákonodarná moc je delená medzi Národnú radu SR a občanov. V zmysle všeobecne uznávaných postulátov parlamentnej formy vlády z ústavnej úpravy vyplýva vo vzťahu k ostatným ústavným orgánom aj prioritné postavenie zákonodarného orgánu.

Moc výkonnú v zmysle ústavnej úpravy reprezentuje hlava štátu - prezident a vláda ako najvyšší orgán výkonnej moci. Ústava však prezidenta Slovenskej republiky nedefinuje ako orgán predstavujúci moc výkonnú, hoci niektoré oprávnenia tejto povahy mu priznáva. V zmysle ústavnej úpravy ako orgán moci výkonnej je zakotvená vláda Slovenskej republiky.

Ústava Slovenskej republiky zaviedla voľbu hlavy štátu parlamentom. Tento spôsob voľby hlavy štátu v našich podmienkach možno povedať je tradičný, nakoľko už Ústava Československej republiky z roku 1920 poznala voľbu hlavy štátu parlamentom a aj v neskoršom ústavnom vývoji tento spôsob voľby hlavy štátu zostal zachovaný. Nemožno však povedať, že tento spôsob voľby je nedemokratický a pod. Avšak voľba hlavy štátu poslancami parlamentu kvalifikovanou väčšinou predsa len umožňuje, aby sa voľby hlavy štátu stali nástrojom politických zápasov parlamentných politických strán a to najmä vtedy, ak vládna strana, resp. koalícia nedisponuje potrebnou väčšinou na zvolenie hlavy štátu. V tomto prípade nastupujú politické rozhodovania a hľadanie konsenzu v osobe hlavy štátu prijateľnej pre všetky parlamentné politické sily.

V súčasnosti sú častejšie voľby hlavy štátu organizované širším spravidla povedané špeciálnym grémium alebo priamou voľbou občanmi.

Ústava Slovenskej republiky v niektorých svojich ustanoveniach, ako ukazujú doterajšie poznatky z jej aplikácie, neobsahuje jednoznačnú právnu úpravu vzťahov, resp. existujúca ústavná úprava vytvára možnosť vzniku ústavnej krízy bez možnosti ústavného riešenia. K takýmto problémovým otázkam patrí samotná

voľba hlavy štátu kvalifikovanou väčšinou s absenciou riešenia prípadu, ak ústavou stanovenú väčšinu v parlamente nemožno dosiahnuť, obmedzené zastupovanie hlavy štátu vládou a pod.

V ostatnom období v slovenskej verejnosti silne rezonuje názor o vhodnosti voľby hlavy štátu priamo občanmi, čím by prezident republiky získal legitimitu od občanov a tak by mohol v nadväznosti na ďalšie zmeny ústavy účinnejšie pôsobiť ako arbiter medzi mocou výkonnou a zákonodarnou a prípadne uplatnením svojich ústavných kompetencií riešiť potencionálne ústavné krízy. Navrhovaný priamy spôsob voľby prezidenta Slovenskej republiky spolu s ďalšími nevyhnutnými úpravami Ústavy Slovenskej republiky má byť krokom stabilizácie ústavných pomerov v Slovenskej republike a minimalizuje dobu po ktorú by Slovenská republika nemala zvolenú hlavu štátu.

Priama voľba hlavy štátu občanmi však následne si vyžaduje potrebu úpravy niektorých ďalších ústavných článkov. Bez realizácie týchto úprav nie je možné dosiahnuť sledovanú stabilizáciu ústavných pomerov v duchu princípov, z ktorých ústava vychádzala pri konštrukcii ústavného systému Slovenskej republiky a zabezpečenie vyváženej delby kompetencie i zodpovednosti.

Navrhovaný ústavný zákon sleduje nielen upraviť voľbu prezidenta Slovenskej republiky priamo občanmi ale v tejto súvislosti a spojitosti v minimálne možnej miere prispôbiť ústavnú úpravu tejto zmene a odstrániť niektoré nejasnosti ústavnej úpravy vzťahov medzi NR SR, prezidentom a vládou SR.

Navrhovaný ústavný zákon predpokladá prijatie zákona o organizácii voľby hlavy štátu a prípadne čiastkové úpravy zák. č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky.

Nová úprava voľby prezidenta Slovenskej republiky si vyžiada ekonomické náklady, ktoré sú odvislé od toho či sa uskutoční jedno alebo dve kolá volieb. Predložený návrh zákona o voľbe prezidenta Slovenskej republiky, ktorý je vykonávacím predpisom k tomuto návrhu ústavného zákona predpokladá vytvorenie okrskových, okresných, krajských volebných komisií pri rešpektovaní súčasného územno-správneho členenia. Štruktúru volebných komisií bude završovať Ústredná volebná komisia. Ak vychádzame z doterajších analýz organizácie parlamentných a komunálnych volieb ako i dvoch referend predpokladáme, že náklady na priamu voľbu prezidenta pri uskutočnení dvojkolového systému voľby by si vyžiadali celkové náklady vo výške 200 miliónov korún. Ústavný zákon predpokladá, že by sa voľby uskutočnili v deň pracovného pokoja.

OSOBITNÁ ČASŤ :

K čl.I bod 1 až 3 :

Navrhované zmeny v pôsobnosti NR SR odrážajú zmeny v spôsobe voľby a v pôsobnosti prezidenta SR v dôsledku zmien vyplývajúcich z článku I bod 4 až 18 tohto ústavného zákona. Súčasne sa v čl. 84 ods. 3 vzhľadom na nové postavenie funkcie prezidenta v štruktúre ústavných orgánov stanovuje uznávanie sa Národnej rady Slovenskej republiky kvalifikovanou väčšinou o ústavnom zákone a zákone vrátenom prezidentom republiky Národnej rade Slovenskej republiky podľa čl. 102 písm. n/ Ústavy Slovenskej republiky.

K čl.I bod 4 :

Ide o jedno zo základných ustanovení ústavného zákona. Navrhovanou zmenou ústavy sa zavádza priama voľba prezidenta Slovenskej republiky občanmi na základe demokratického volebného práva, ktoré je všeobecné, priame, rovné s tajným hlasovaním. Vzhľadom k významu voľby hlavy štátu navrhuje sa sprísniť podmienky aktívneho volebného práva v porovnaní s voľbami do Národnej rady Slovenskej republiky tým, že právo voliť prezidenta Slovenskej republiky majú občania Slovenskej republiky, ktorí v deň volieb majú trvalý pobyt v Slovenskej republike.

Legitimita hlavy štátu od občanov umožňuje zreteľnejšie definovať postavenie hlavy štátu v ústavnom systéme, ako vo vzťahu k Národnej rade Slovenskej republiky a vláde, tak aj k občanom.

Navrhovaná zmena voľby hlavy štátu si vyžaduje určiť, kto vyhlási voľby, určí deň ich konania a oznámi výsledky volieb. Navrhovaná ústavná úprava zveruje uvedené oprávnenia predsedovi Národnej rady Slovenskej republiky, ktoré realizuje vyhlásením v Zbierke zákonov Slovenskej republiky.

Navrhovaná ústavná úprava súčasne stanovuje podmienky, za ktorých je hlava štátu zvolená. Pre prvé kolo volieb sa navrhuje, aby výsledky hlasovania boli platné vtedy, ak sa volieb zúčastní nadpolovičná väčšina všetkých oprávnených voličov a zvolený je ten kandidát, ktorý získa nadpolovičnú väčšinu takto odovzdaných hlasov. Teda navrhujú sa prísnejšie podmienky pre zvolenie, aby výraznejšie sa prejavila legitimita úradu hlavy štátu od občanov a bola odrazom širšieho konsenzu spoločnosti.

Pre druhé kolo, do ktorého postupujú dvaja kandidáti s najväčším počtom hlasov, sa nestanovuje podmienka platnosti výsledkov hlasovania a pre zvolenie sa zavádza princíp relatívnej

väčšiny, čím sa vytvára predpoklad, aby v druhom kole bola hlava štátu vždy zvolená.

Navrhuje sa upraviť prípad, ak medzi prvým a druhým kolom jeden z kandidátov prestane byť voliteľný alebo sa vzdá práva kandidovať do druhého kola volieb.

Stanovuje sa okruh oprávnených subjektov podať návrh na kandidáta na prezidenta republiky. Navrhovaná právna úprava toto právo zveruje 8 poslancom, t.j. minimálnemu počtu poslancov /v rozsahu minimálneho počtu členov poslaneckého klubu/. Ďalej sa navrhuje, aby právo navrhnúť kandidátov mali občania prostredníctvom petície podpísanej 10 občanmi, ktorí majú právo voliť do Národnej rady Slovenskej republiky.

Navrhovaná ústavná úprava si vyžaduje prijatie osobitného zákona, v ktorom sa podrobnejšie upravujú náležitosti návrhu na kandidáta, tvorba volebných orgánov, volebných dokumentov a pod.

K čl. I bod 5 :

Doterajšia ústavná úprava práva hlavy štátu rozpustiť parlament v prvých 6 mesiacoch po voľbách, ak Národná rada Slovenskej republiky 3x nevysloví vláde dôveru je neobvyklá v parlamentnej forme vlády a vytvára možnosť vzniku ústavnej krízy po uplynutí tejto doby. Obdobne neumožňuje hlave štátu pôsobiť ako arbitrovi medzi vládou a zákonodarným orgánom. V nadväznosti na nový spôsob voľby hlavy štátu a sledujúc cieľ priblížiť sa k štandardnej úprave tohto oprávnenia hlavy v parlamentných demokraciách a odstrániť niektoré existujúce nedostatky súčasnej ústavnej úpravy navrhuje sa zakotviť v ústavnom zákone špecifikovaných prípadoch právo prezidenta republiky rozpustiť Národnú radu Slovenskej republiky počas celého jej funkčného obdobia s výnimkou záveru volebného obdobia Národnej rady Slovenskej republiky, kedy rozpustenie Národnej rady Slovenskej republiky nemá opodstatnenie a s výnimkou záveru funkčného obdobia hlavy štátu, aby sa v maximálne možnej miere vylúčila možnosť ovplyvnenia volieb hlavou štátu.

K čl. I bod 6 :

Navrhuje sa na rozdiel od doterajšej ústavnej úpravy a úpravy podľa § 92 ods. 1 zák. č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky vytvoriť prezidentovi republiky 15 dňovú lehotu na rozhodnutie o uplatnení práva vrátiť návrh zákona s pripomienkami tým, že 15 dňová lehota sa začína počítať dňom doručenia schváleného zákona prezidentovi.

Navrhovaná ústavná úprava zakotvuje prezidentovi povinnosť minimálne 1 x ročne predložiť Národnej rade Slovenskej republiky správu o stave republiky.

Na rozdiel od doterajšej ústavnej úpravy odníma sa prezidentovi republiky právo predsedáť vláde. Ponecháva sa mu však právo účasti na rokovaní vlády.

K čl. I bod 7:

Navrhovanou ústavnou úpravou sa zavádza do vzťahov medzi vládou a prezidentom inštitút kontrasignácie aktov hlavy štátu predsedom vlády alebo príslušným členom vlády. Vymedzujú sa prípady, kedy sa kontrasignácia vyžaduje. Zakotvenie nezodpovednosti hlavy štátu je previazané so zodpovednosťou predsedu vlády alebo príslušného člena vlády.

K čl. I bod 8 :

V porovnaní s doterajšou ústavnou úpravou menia sa podmienky pre zvolenie za prezidenta republiky tak, že môže byť zvolený každý občan voliteľný do Národnej rady Slovenskej republiky. To znamená, že sa vyžaduje trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, čo vzhľadom k významu funkcie hlavy štátu je plne opodstatnené. V iných ústavných systémoch spravidla býva stanovená aj minimálna doba tohto pobytu, prípadne min. dĺžka občianstva a pod.

K čl. I bod 9 :

Stanovujú sa lehoty na vyhlásenie volieb prezidenta, ktoré zabezpečia, že do skončenia funkčného obdobia hlavy štátu bude nový prezident zvolený resp. stanovuje sa relatívne krátka doba, počas ktorej nie je obsadený úrad hlavy štátu.

K čl. I bod 10 :

Doterajšia ústavná úprava neobsahuje právo prezidenta abdikovať na svoj úrad. Navrhovaná úprava takého právo hlave štátu priznáva. Súčasne stanovuje účinky, ktoré sú spojené s abdikáciou hlavy štátu.

K čl. I bod 11 :

V zmysle ods. 1 čl. 105 na vládu prechádza len časť kompetencií prezidenta republiky. Doterajšie skúsenosti a snaha

minimalizovať ústavnú krízu si vyžadujú riešiť zostávajúci časť kompetencií prezidenta. Navrhuje sa, aby kompetencie hlavy štátu podľa čl. 102 písm. e) až g) prešli na predsedu Národnej rady Slovenskej republiky.

K čl. I bod 12 :

V nadväznosti na priamu voľbu prezidenta a snahu minimalizovať obdobie, kedy hlava štátu nemôže vykonávať svoj úrad, zavádza sa možnosť vyhlásiť nové voľby prezidenta republiky.

K čl. I bod 13 :

V nadväznosti na priamu voľbu hlavy štátu je potrebné zaviesť aj právo občanov všeľudovým hlasovaním zbaviť prezidenta jeho úradu.

K čl. I bod 14:

Na rozdiel od doterajšej úpravy a v nadväznosti na navrhovaný inštitút kontrasignácie zavádza sa inštitút nezodpovednosti prezidenta za činy spáchané pri výkone svojej funkcie, s výnimkou porušenia ústavy a vlastizrady, aj priamo v Ústave Slovenskej republiky sa stanovuje druh trestu.

K čl. I bod 15 :

V nadväznosti na navrhovaný čl. 102 ods. 1 písm. f) sa deklaruje právo predsedu vlády navrhovať prezidentovi ďalších členov vlády a povinnosť prezidenta tento návrh rešpektovať.

K čl. I bod 16 :

Navrhovaný bod 16 obsahuje prechodné ustanovenia, podľa ktorých prezident SR zvolený podľa doteraz platných predpisov dokončí svoje volebné obdobie podľa doterajších predpisov.

K čl. II :

Navrhovaný deň účinnosti tohto ústavného zákona umožní uviesť do života princíp priamej voľby hlavy štátu občanmi.

Doložka zlučiteľnosti :

- 1) Navrhovateľ: skupina poslancov NR SR
- 2) Názov návrhu zákona: Ústavný zákon, ktorým sa mení dopĺňa Ústava SR č. 460/1992 Zb.
- 3) V práve Európskej únie problematika návrhu zákona nie je upravená.
- 4) Návrh zákona svojou problematikou nepatrí medzi prioritné oblasti aproximácie práva uvedené v čl. 70 E. dohody o pridružení a svojou problematikou nepatrí ani medzi priority odporúčané v Bielej knihe.
- 5) Problematika návrhu ústavného zákona v právnych normách Európskej únie nie je upravená.
- 6) Vyjadrenie stupňa kompatibility správnymi normami Európskej únie nie je možné, lebo problematika obsiahnutá v návrhu ústavného zákona nie je v žiadnej norme Európskej únie upravená.

MINISTERSTVO FINANCIÍ

SLOVENSKEJ REPUBLIKY

PSČ 810 05

odbor štátneho rozpočtu

Bratislava, 6. jún 1997

Číslo:11202/97/41

Vážený pán
Ľubomír Fogaš
poslanec Národnej rady
Slovenskej republiky

Vec: stanovisko odboru štátneho rozpočtu MF SR k Návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie ústavného zákona, ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.

V zmysle paragrafu 51, odsek (1) zákona č. 303/95 Z.z. o rozpočtových pravidlách "Pri návrhoch zákonov...predkladaných na rokovanie ... národnej rady, ktoré majú dopad na štátny rozpočet, musia byť uvedené a zdôvodnené ich predpokladané finančné dôsledky na štátny rozpočet, a to nielen na bežný rok, ale aj na nasledujúce rozpočtové roky."

V dôvodovej správe k návrhu zákona sa vplyv na štátny rozpočet kvantifikuje v rozsahu 200 mil. Sk, pričom sa vychádza z analýz organizácie už uskutočnených parlamentných a komunálnych volieb, ako i dvoch referend.

Na referendum vyhlásené v roku 1994 sa uvoľnili zo štátneho rozpočtu prostriedky v objeme 53,8 mil. Sk (z toho 49,8 mil. Sk ministerstvu vnútra a 4,0 mil. Sk Štatistickému úradu).

Na voľby do Národnej rady SR v roku 1994 sa zo štátneho rozpočtu uvoľnili prostriedky v rozsahu 151 mil. Sk. Voľby do orgánov samospráv v roku 1994 si vyžiadali 129,2 mil. Sk.

Na referendum v roku 1997 sa zo štátneho rozpočtu uvoľnili prostriedky v sume 147 mil. Sk., z toho smerovalo ministerstvu vnútra 117 mil. Sk a Štatistickému úradu SR 30 mil. Sk.

V týchto prostriedkoch sa zabezpečili tlačivá, hlasovacie lístky, refundácia miezd a odmien členom okrskových komisií, náklady spojené s činnosťou okrskových komisií (stravné, cestovné, materiálne výdavky), služby spojov, odmeny členom servisných skupín, za činnosti vykonané na základe dohôd o vykonaní práce, prevádzka a prenájom miestností, výdavky na spracovanie výsledkov referenda, zabezpečenie verejného poriadku v čase referenda.

V návrhu zákona skupiny poslancov sa predpokladajú pri priamej voľbe prezidenta jedno až dve kolá.

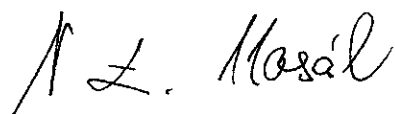
Uskutočnenie priamych prezidentských volieb si vyžiada v zásade rovnaké úkony, pri uskutočnení druhého kola prezidentských volieb by sa niektoré druhy výdavkov zopakovali.

V nadväznosti na uvedené aj kvantifikácie odboru štátneho rozpočtu smerujú k tomu, že realizácia návrhu skupiny poslancov by si vyžiadala výdavky zo štátneho rozpočtu v zásade smerujúce k 200 mil. Sk.

Návrh zákona predpokladá päťročné funkčné obdobie, súčasne však vytvára možnosť pre vyhlásenie predčasných

volieb. Z toho dôvodu dopad prijatia zákona v ďalších rozpočtových rokoch závisí od periodicity voľby prezidenta.

Ing. Mária Suranová
riaditeľka odboru
štátneho rozpočtu

Handwritten signature in black ink, appearing to read "M. Z. Masál".

P R Í L O H A

N á v r h

skupiny poslancov Kancelárie Národnej rady Slovenskej republiky
na vydanie zákona o voľbe prezidenta Slovenskej republiky
a ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky

N á v r h

skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky
na vydanie zákona o voľbe prezidenta Slovenskej republiky
a ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto
zákone :

Čl. I.

Základné ustanovenia

§ 1

1/ Tento zákon ustanovuje spôsob vykonania voľby prezidenta Slovenskej republiky podľa ústavného zákona Národnej rady SR č...../199. Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky.

2/ Predseda Národnej rady Slovenskej republiky vyhlasuje voľby prezidenta Slovenskej republiky tak, aby sa obidve kolá volieb uskutočnili v posledných 60 dňoch volebného obdobia úradujúceho prezidenta a určí deň volieb najneskôr 70 dní pred ich konaním.

3/ Voľby prezidenta Slovenskej republiky a výsledky hlasovania vyhlasuje predseda Národnej rady Slovenskej republiky. oznámením v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

4/ Ak sa úrad prezidenta Slovenskej republiky uvoľní pred uplynutím volebného obdobia, predseda Národnej rady Slovenskej republiky vyhlási voľby prezidenta Slovenskej republiky tak, aby sa obidve kolá uskutočnili do 30 dní od uvoľnenia úradu prezidenta Slovenskej republiky a určí deň volieb tak, aby nebol skôr ako 10 dní odo dňa uvoľnenia úradu prezidenta Slovenskej republiky.

5/ Voľby prezidenta Slovenskej republiky sa konajú v deň pracovného voľna na celom území Slovenskej republiky v čase od 07,00 do 22,00 hodiny.

§ 2

Voľby prezidenta Slovenskej republiky sa konajú na základe všeobecného, rovného a priameho volebného práva s tajným hlasovaním.

§ 3

1/ Voličom je štátny občan Slovenskej republiky, ktorý v deň volieb dovŕšil 18 rokov a má ku dňu volieb trvalý pobyt na území Slovenskej republiky.

2/ Prekážkou vo výkone volebného práva sú:

- a/zákonom ustanovené obmedzenie osobnej slobody z dôvodov ochrany zdravia ľudu,
- b/zbavenie spôsobilosti na právne úkony,
- c/obmedzenie spôsobilosti na právne úkony,
- d/výkon trestu odňatia slobody alebo výkon väzby.

Zoznamy voličov

§ 4

Na zostavovanie a vedenie zoznamov voličov podľa tohto zákona sa primerane použijú všeobecné predpisy o voľbách do Národnej rady Slovenskej republiky.*

Volebné okrsky

§ 5

1/ Na odovzdávanie hlasovacích lístkov a na sčítanie hlasov sa utvárajú v obciach volebné okrsky.

2/ Územie volebného okrsku a volebnú miestnosť v každom z nich určí starosta obce najneskôr 20 dní pred dňom volieb.

3/ Pre vytváranie okrskov platia primerane ustanovenia volebného zákona o volebných okrskoch s tým, že okrskok nemôže presahovať hranice okresu a nemôže zahŕňať viac ako 2.000 oprávnených voličov.

Okresy na konanie volieb prezidenta Slovenskej republiky

§ 6

1/ Na sčítanie výsledkov hlasovania v okrskoch sa vytvárajú okresy na konanie volieb prezidenta Slovenskej republiky.

2/ Okresy na konanie volieb prezidenta Slovenskej republiky tvoria územia okresov ustanovené osobitným predpisom.

Kraje na konanie volieb prezidenta Slovenskej republiky

§ 7

1/ Na sčítanie výsledkov hlasovania v okresoch sa vytvárajú kraje na konanie volieb prezidenta Slovenskej republiky.

2/ Kraje na konanie volieb prezidenta Slovenskej republiky tvoria územia krajov ustanovené osobitným predpisom.

Volebné orgány pre voľbu prezidenta Slovenskej republiky

§ 8

1/ Pre organizáciu volieb prezidenta Slovenskej republiky a zisťovanie výsledkov hlasovania sa vytvárajú orgány pre voľbu prezidenta Slovenskej republiky (ďalej len "komisie"), ktorými sú :

a/ Ústredná komisia pre voľbu prezidenta Slovenskej republiky (ďalej len "ústredná komisia"),

b/ krajské komisie pre voľbu prezidenta Slovenskej republiky (ďalej len "krajské komisie") pre každý kraj na konanie volieb prezidenta Slovenskej republiky,

c/ okresné komisie pre voľbu prezidenta Slovenskej republiky (ďalej len "okresné komisie") pre každý okres na konanie volieb prezidenta Slovenskej republiky,

d/ okrskové komisie pre voľbu prezidenta Slovenskej republiky (ďalej len "okrskové komisie") pre každý okrsk

2/ Členom komisie na voľbu prezidenta Slovenskej republiky môže byť každý volič u ktorého nenastala prekážka volebného práva. Kandidát na úrad prezidenta Slovenskej republiky nemôže byť členom komisie.

§ 9

Na spôsob kreácie komisií, ich činnosť a rozhodovanie sa primerane použijú ustanovenia zákona o spôsobe vykonania referenda.

§ 10

Krajské komisie

1/ Krajská komisia

a/ dozerá na dodržiavanie právnych predpisov pri príprave a vykonaní volieb prezidenta Slovenskej republiky,

- b/ rozhoduje o sťažnostiach na postup okresných komisií,
- c/ dozerá na zisťovanie výsledkov hlasovania v okresoch; je oprávnená požadovať od okresných komisií vysvetlenia alebo informácie,
- d/ zisťuje výsledky hlasovania v okresoch,
- e/ plní ďalšie úlohy podľa tohto zákona a iných právnych predpisov a úlohy, ktoré jej uloží ústredná komisia.

Konanie volieb

§ 11

Hlasovacie lístky

- 1/ Vzor hlasovacieho lístku určí ústredná komisia
- 2/ Na hlasovacom lístku musí byť uvedené:
 - a/ deň konania hlasovania
 - b/ abecedný zoznam kandidátov s uvedením poradového čísla, mena a priezviska, veku, povolania, názvu politickej strany alebo koalície politických strán, ktorá kandidáta navrhla, alebo údaje o tom, že ide o nezávislého kandidáta navrhnutého na základe petície občanov podľa čl.....ústavného zákona, ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky.
- 3/ Hlasovacie lístky sú označené odtlačkom pečiatky ústrednej komisie.
- 4/ Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky zabezpečí, aby sa na základe rozhodnutia ústrednej komisie /po schválení vzoru hlasovacieho lístku UK/ hlasovacie lístky vytlačili a v potrebnom množstve doručili obci.
- 5/ Obec zabezpečí, aby boli hlasovacie lístky v deň konania volieb doručené všetkým okrskovým komisiám.
- 6/ Oprávnený volič dostane hlasovací lístok v miestnosti na hlasovanie v deň konania volieb.

§ 12

O vytvorených okrskoch, o miestnostiach na hlasovanie a o čase hlasovania oboznámi oprávnených voličov obec spôsobom obvyklým v mieste a v dostatočnom časovom predstihu. Obec zároveň informuje oprávnených voličov o povinnosti pri hlasovaní preukázať svoju totožnosť občianskym preukazom.

§ 13

1/ Časom kampane pred voľbami sa na účely tohto zákona rozumie obdobie začínajúce 25 dní a končiace 48 hodín pred voľbami prezidenta Slovenskej republiky.

2/ Každý kandidát navrhnutý podľa čl. 101 ods. 6/ ústavného zákona č.../..., ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky ak bol bol zaregistrovaný má právo žiadať o pridelenie vysielacieho času.

3/ Slovenský rozhlas a Slovenská televízia vyčlenia na kampaň podľa odseku 1 po 10 hodín vysielacieho času. Vysielací čas sa rozdelí jednotlivým kandidátom rovnakým dielom. Nárok na vysielací čas sa musí uplatniť 3 dni pred začiatkom kampane pred voľbami. Za obsah vysielaných programov sú zodpovední kandidáti na funkciu prezidenta.

4/ Spory o poskytnutie vysielacieho času a vedenia kampane s konečnou platnosťou rozhoduje ústredná komisia.

5/ Úhrady sa používanie telekomunikačného zariadenia sa uhrádzajú v rozsahu vysielacieho času poskytnutého podľa ods. 2 zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky.

6/ K volebnej agitácii je zakázané používať miestny rozhlas.

7/ V čase 48 hodín pred konaním volieb a počas volieb je zakázaná volebná agitácia; je zakázané zverejňovanie údajov, ktoré by mohli poškodiť politickú stranu, koalíciu alebo kandidáta a to slovom, písmom, zvukom a obrazom v budovách kde majú sídlo okrskové komisie a v ich bezprostrednom okolí. Zverejňovať predvolebné prieskumy je dovolené najneskôr 7 dní pred dňom volieb. V čase volieb je zakázaný akýkoľvek volebný prieskum v budove, kde je umiestnená volebná miestnosť. V priebehu hlasovania je zakázané uverejňovať výsledky prieskumov hlasovania.

8/ Členovia volebných komisií a zamestnanci ich odborných sumarizačných útvarov nesmú poskytovať informácie o priebehu a čiastkových výsledkoch volieb a to až do doby podpísania zápisnice o výsledku hlasovania.

§ 14

Hlasovanie

1/ Oprávnený volič hlasuje osobne; zastúpenie nie je prípustné.

2/ Oprávnený volič hlasuje odovzdaním hlasovacieho lístka, na ktorom v príslušnom rámečku krížikom vyznačí meno kandidáta pre ktorého hlasuje. Hlasovanie je tajné. Členovia okrskovej komisie nesmú voličom upravovať hlasovací lístok. Voliči predstupujú pred okrskovú komisiu a hlasujú v poradí v akom sa dostavili do volebnej miestnosti

3/ Volič po príchode do volebnej miestnosti preukáže svoju totožnosť a štátne občianstvo Slovenskej republiky a po zázname v zozname voličov obdrží hlasovací lístok a obálku.

4/ Po prevzatí obálky a hlasovacieho lístku vstúpi do priestoru určeného na úpravu hlasovacieho lístku, uskutoční úpravu hlasovacieho lístku spôsobom určeným v podľa ods....Krížikom môže vyznačiť meno iba jediného kandidáta.

5/ Volič hlasuje tak, že po opustení priestoru určeného na úpravu hlasovacích lístkov vloží obálku do volebnej schránky.

6/ Volič, ktorý nemôže sám upraviť hlasovací lístok pre telesnú vadu alebo preto že nemôže čítať alebo písať, má právo vziať so sebou do priestoru určeného na úpravu hlasovacieho lístku iného voliča, aby za neho hlasovací lístok podľa jeho pokynov upravil a vložil do obálky a volebnej schránky.

§ 15

1/ Hlasovanie je neplatné, ako bol odovzdaná písomnosť, ktorá nie je hlasovacím lístkom.

2/ Hlasovací lístok je neplatný, ak je pretrhnutý na dve a viac častí, ak je vyplnený iným spôsobom než je ustanovené v tomto zákone alebo je inak upravený alebo nie je upravený vôbec, alebo volič predpísaným spôsobom vyznačil mená dvoch a viac kandidátov. Na prečiarknuté alebo dopísané mená sa neprihliada. Ak sú v obálke dva alebo viac hlasovacích lístkov, okrsková volebná komisia vylúči hlasovacie lístky s neoznačenými kandidátmi. Ak sú v obálke dva alebo viac hlasovacích lístkov na ktorých je kandidát označený správne a zhodne, okrsková komisia počíta za platný iba jeden hlasovací lístok; v opačnom prípade sú všetky hlasovacie lístky neplatné.

3/ O platnosti hlasovania a platnosti hlasovacieho lístku s konečnou platnosťou rozhoduje okrsková komisia.

§ 16

O prípravách v miestnosti na hlasovanie, priestoroch na úpravu hlasovacích lístkov, začatí hlasovania, hlasovaní, poriadku v miestnosti na hlasovanie a v jej bezprostrednom okolí,

prerušení hlasovania a ukončení hlasovania platia primerane ustanovenia volebného zákona.

Zistenie a vyhlásenie výsledkov volieb

§ 17

Sčítanie hlasov okrskovou komisiou

1/ Po otvorení schránky na hlasovanie vylúči okrsková komisia prípady neplatného hlasovania a zistí:

a/ celkový počet odovzdaných hlasovacích lístkov

b/ počet neplatných hlasovacích lístkov

c/ počet platných hlasovacích lístkov

d/ počet platných hlasov pre jednotlivých kandidátov

2/ Inak platia pre postup pri sčítaní hlasov okrskovou komisiou platia primerane ustanovenia volebného zákona o sčítaní hlasov okrskovou volebnou komisiou.

§ 18

1/ Okrsková komisia vyhotoví dvojmo zápisnicu o hlasovaní, ktorú podpíšu predseda a ostatní členovia komisie a zapisovateľ. Dôvody odmietnutia podpísať zápisnicu sa poznamenajú.

2/ V zápisnici o hlasovaní sa uvedie:

a/ začiatok a koniec hlasovania, prípadne jeho prerušenie,

b/ počet oprávnených občanov zapísaných v okrsku do zoznamu voličov,

c/ počet oprávnených občanov, ktorým sa vydali obálky a hlasovacie lístky,

d/ počet odovzdaných obálok a hlasovacích lístkov,

e/ počet platných hlasov pre jednotlivých kandidátov na funkciu prezidenta

f/ stručný obsah sťažností a oznámení, ktoré boli podané okrskovej komisii.

3/ Po podpísaní zápisnice o priebehu a výsledkoch hlasovania predseda komisie jedno vyhotovenie odovzdá okresnej komisii a vyčká na pokyn na ukončenie činnosti okrskovej komisie.

4/ Okrsková komisia zapečatí odovzdané hlasovacie lístky a zoznamy na hlasovanie a odovzdá ich do úschovy obci.

§ 19

Zápisnica okresnej komisie

Na formu a obsah zápisnice okresnej komisie sa primerane použijú ustanovenia volebného zákona a § 18 ods. 2 tohto zákona.

§ 20

Zápisnica krajskej komisie

1/ Krajská komisia vyhotoví v dvoch rovnopisoch zápisnicu o výsledku hlasovania v kraji, ktorú podpíšu predseda a ostatní členovia komisie a zapisovateľ. Dôvody odmietnutia podpísať zápisnicu sa poznamenajú.

2/ Krajská komisia zisťuje výsledky hlasovania na základe zápisníc o priebehu hlasovania odovzdaných okresnými komisiami.

3/ Na formu a obsah zápisnice krajskej komisie sa primerane použijú ustanovenia volebného zákona a § 18 ods. 2 tohto zákona.

§ 21

Zápisnica ústrednej komisie

1/ Ústredná komisia preskúma zápisnice krajských komisií a na ich základe zisťuje výsledky hlasovania o voľbe prezidenta Slovenskej republiky.

2/ Ústredná komisia vyhotoví v dvoch rovnopisoch zápisnicu o výsledku hlasovania o voľbe prezidenta Slovenskej republiky, ktorú podpíšu predseda a ostatní členovia komisie. Dôvody prípadného odmietnutia podpisu sa poznamenajú.

3/ V zápisnici ústredná komisia uvedie :

a/ počet krajov, okresov a okrskov s počet komisií, ktoré odovzdali zápisnicu o výsledku hlasovania

b/ celkový počet oprávnených voličov zapísaných v zoznamoch voličov

c/ počet oprávnených voličov, ktorým sa vydali obálky a hlasovacie lístky

d/ počet odovzdaných obálok a hlasovacích lístkov

e/ počet odovzdaných platných a počet odovzdaných neplatných hlasovacích lístkov

f/ počet platných hlasov odovzdaných pre jednotlivých kandidátov

g/ mená dvoch kandidátov s najvyšším počtom odovzdaných platných hlasov

h/ meno zvoleného kandidáta, ak dosiahol väčšinu určenú ústavným zákonom.

4/ V zápisnici sa ďalej uvedie stručný obsah podaných sťažností a oznámení a uznesenia k nim prijaté, ako aj prípady porušenia právnych predpisov pri príprave a vykonávaní referenda.

5/ Po podpísanie všetkých rovnopisov zápisnice o výsledku volieb odovzdá predseda komisie jeden rovnopis predsedovi Národnej rady Slovenskej republiky. Dokumentáciu o činnosti komisie odovzdá do úschovy Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky.

6/ Predseda Národnej rady Slovenskej republiky bez zbytočného odkladu po odovzdaní zápisnice /ods.5/ zverejní prostredníctvom Tlačovej agentúry Slovenskej republiky výsledky voľby prezidenta Slovenskej republiky.

§ 22

Vyhlásenie výsledku volieb

Vyhlásenie výsledku volieb prezidenta Slovenskej republiky obsahuje :

- a/ deň konania volieb
- b/ počet oprávnených voličov zapísaných v zoznamoch voličov
- c/ počet voličov, ktorí sa zúčastnili hlasovania
- d/ počet hlasov získaných jednotlivými kandidátmi
- e/ konštatovanie o zvolení či nezvolení prezidenta, v prípade nezvolenia uvedenie mien dvoch kandidátov s najväčším počtom získaných hlasov.

§ 23

Opatrenia na zabezpečenie volieb prezidenta

Na obstaranie pomocných prostriedkov, na spolupráca iných orgánov a osôb, nároky členov komisií a úhradu nákladov spojených s voľbami sa použijú primerane ustanovenia zákona o spôsobe vykonania referenda.

Navrhovanie kandidátov

§ 24

1/ Návrh kandidáta na voľbu za prezidenta musí byť predložený ústrednej komisii najneskôr 50 dní pred dňom volieb. Návrh musí byť podpísaný najmenej 8 poslancami alebo doložený

petíciou podpísanou 10.000 občanmi oprávnenými voliť do Národnej rady Slovenskej republiky.

2/ Návrh na kandidáta obsahuje:

- a/meno, vek, miesto narodenia, povolanie a bydlisko kandidáta
- b/prehlásenie kandidáta, že s kandidatúrou súhlasí
- c/údaj o tom, či je navrhovaný poslancami (politickou stranou alebo koalíciou), alebo či ide o kandidáta navrhnutého petíciou občanov
- d/...

§ 25

Návrhy kandidátov na voľbu prezidenta Slovenskej republiky preskúma ústredná komisia a ak spĺňajú zákonné predpoklady zaregistruje ich.

§ 26

S voľbou prezidenta Slovenskej republiky nemôžu byť spojené iné voľby alebo referendum

Čl. II.

Zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov sa mení takto:

§ 200 m vrátane nadpisu znie:

"Konanie vo veciach volieb

§ 200 m

1/ Ak volebný orgán príslušný podľa osobitného zákona je oprávnený vydať konečné rozhodnutie, rozhodne o :

a/ odmietnutí kandidáta/prihlášky kandidáta môže politická strana, politické hnutie, koalícia alebo petičný výbor ktorá navrhla kandidáta obrátiť sa na súd s návrhom na vydanie rozhodnutia o registrácii kandidáta.

b/ vyškrtnutí kandidáta z kandidátskej listiny môže politická strana, politické hnutie, koalícia alebo petičný výbor ktorá navrhla kandidáta obrátiť sa na súd s návrhom na vydanie rozhodnutia o ponechaní kandidáta na kandidátnej listine.

2/ Účastníkmi konania je navrhovateľ a príslušný volebný orgán/orgán registrujúci prihlášky

3/ Súd rozhoduje uznesením bez pojednávania a to do troch dní.

4/ Proti rozhodnutiu súdu nie sú prípustné opravné prostriedky."

Čl. III.

§ 27

Účinnosť zákona

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.

Dôvodová správa

I. Všeobecná časť

Navrhovaný ústavný zákon, ktorým sa mení a dopĺňa Ústava SR predpokladá v prípade jeho schválenia zavedenie priamej voľby prezidenta Slovenskej republiky občanmi.

Táto skutočnosť si vyžaduje, a ústavný zákon v čl....predpokladá, aby v osobitnom zákone bol upravený legislatívno-technický postup priamej voľby prezidenta republiky a ďalšie podrobnosti voľby prezidenta republiky, ktoré si nevyžadujú ústavnú úpravu.

Navrhovaná zákonná úprava v maximálnej možnej miere využíva osvedčené volebné inštitúty, ktoré sú zakotvené v zákone č. 80/199 Zb. o voľbách do SNR v znení neskorších zmien a zákona č. 564/1990 o spôsobe vykonania referenda, prípadne ich prispôsobuje ústavnej úprave voľby prezidenta SR.

II. Osobitná časť:

K § 1

ods.1-2

Navrhovaná zákonná úprava realizuje priamu voľbu prezidenta republiky v súlade s ústavným zákonom č..../1997 Z. z.

Ďalej sa navrhuje zakotviť v súlade s ustanovením čl...ústavného zákona, ktorým sa mení a dopĺňa Ústava SR právo predsedu NR SR vyhlasovať voľby prezidenta ako aj výsledky hlasovania a to publikáciou v Zbierke zákonov SR. Takouto formou, ktorá je obvyklá v demokratických štátoch a využíva sa aj pri vyhlasovaní volieb do NR SR a obecných zastupiteľstiev, sa dosiahne i primeraná publicita tohto faktu.

ods. 3

Zákonom sa navrhuje stanoviť predsedovi NR SR lehotu na vyhlásenie volieb prezidenta tak, aby sa prípadne obidve kolá volieb prezidenta uskutočnili v posledných 60 dňoch funkčného obdobia hlavy štátu, čo korešponduje aj s ústavnou úpravou.

ods. 4

Pre prípad, že úrad hlavy štátu skončí pred 5 ročným obdobím, ktoré je zakotvené v ústave, zákonom sa predsedovi NR SR stanovuje povinnosť vyhlásiť priame voľby prezidenta v oboch kolách tak, že sa uskutočnia v lehote 30 dní odo dňa predčasného zániku úradu hlavy štátu.

ods. 5

Navrhuje sa priamo v zákone určiť, že voľby sa konajú v deň pracovného voľna a určuje sa dĺžka hlasovania. Stanovením dňa volieb na deň pracovného pokoja sa má umožniť čo najväčšiemu počtu oprávnených voličov na hlasovaní a dosiahnutí tak potrebného kvóra, ktoré predpokladá ústava.

K § 3

V zákone sa navrhuje zakotviť, že voľba hlavy štátu občanmi sa uskutočňuje na základe všeobecného, rovného, priameho volebného práva s tajným hlasovaním. Na týchto princípoch volebného práva sa uskutočňujú voľby poslancov NR SR ako aj voľby obecných zastupiteľstiev.

K § 3 ods. 1 a 2

V súlade s ústavnou úpravou sa zakotvujú podmienky aktívneho volebného práva pre voľbu hlavy štátu, ktorými sú štátne občianstvo SR, vek 18 rokov a trvalý pobyt na území SR ku dňu volieb.

Zákonná úprava prekážok volebného práva preberá oba dôvody z volebného zákona. V súlade s čl.... Listiny základných práv a slobôd a čl. 14 Ústavy SR, ktoré zakotvujú spôsobilosť každého na práva, navrhuje sa ako novú prekážku vo výkone volebného práva zakotviť zbavenie spôsobilosti k právnym úkonom a obmedzenie spôsobilosti k právnym úkonom. Doteraz tieto dôvody sú v zákonnej úprave základom zbavenia fyzickej osoby volebného práva. Navrhovaná zákonná úprava je plne kompatibilná s E.dohovorom o ochrane ľ.p.a slobôd.

K § 4 až 6

Navrhovaná zákonná úprava preberá úpravu týchto inštitútov z volebného a referendumového zákonodarstva.

K § 7

Vzhľadom k novému územno-správnemu usporiadaniu navrhuje sa pre voľbu hlavy štátu zriadiť volebné kraje, ktorých teritórium je vymedzenú územím okresov tvoriacich príslušný kraj podľa zákona o územno-správnom usporiadaní.

K § 8 až 10

Orgány na organizáciu a riadenie priebehu volieb prezidenta sa navrhuje prevziať z volebného a referendumového zákonodarstva. Súčasne sa primerane z volebného zákonodarstva navrhuje prevziať do zákona kompetenciu týchto orgánov.

K § 11

V zákone sa navrhuje vymedziť, kto určí vzor hlasovacieho lístku a súčasne zákon určuje jeho obsahové náležitosti. Navrhuje sa zakotviť, že volič dostane hlasovací lístok vo volebnej miestnosti

K § 12

Navrhuje sa v súlade s ústavou zákonom určiť úloh obce pri zabezpečovaní volieb prezidenta.

K § 13

V zákone sa navrhuje analogickým spôsobom ako pri voľbách upraviť kampaň, stanovuje sa okruh subjektov oprávnených žiadať o využitie priestoru vo verejnoprávných médiách.

K § 14

V zákone sa upravuje spôsob účasti voliča na hlasovaní, priebeh aktu hlasovania a ďalšie technické otázky aktu hlasovania. Navrhovaná právna úprava preberá skúsenosti z priebehom hlasovacieho aktu v parlamentných a komunálnych voľbách. Navrhuje sa, aby hlasovací lístok po úprave voliči vkladali do obálky a následne do urny.

K § 15

V uvedenom paragrafe sa navrhuje zakotviť základné prvky posudzovania platnosti a neplatnosti hlasovacieho lístku.

K § 17-22

Navrhovaná právna úprava s využitím skúseností volebného a referendumového zákonodarstva podrobne rieši zisťovanie výsledkov hlasovania, stanovuje náležitosti zápisníc volebných orgánov a postup ich odovzdávania volebným orgánom vyššieho stupňa a náležitosti, ktoré tvoria súčasť vyhlásenia výsledky hlasovania o voľbe prezidenta.

K § 24

Navrhuje sa určiť ...dňovú lehotu, v ktorej musí byť predložený návrh ako aj jeho náležitosti. Návrh obsahuje základné identifikačné údaje o kandidátovi.

K § 25

Navrhuje sa, aby splnenie náležitostí návrhu preskúmal a následne v prípade splnenia ústavných a zákonných podmienok bola prihláška návrhu na kandidatúru zaregistrovaná. Navrhuje sa, aby prihlášky registroval

K § 26

Vzhľadom k významu volieb hlavy štátu navrhuje sa, aby s hlasovaním, o voľbe hlavy štátu nebolo možné spájať iné hlasovania či už na miestnej alebo celoštátnej úrovni, vrátane referenda.

III. časť

Navrhuje sa zaviesť možnosť súdneho preskúmavania rozhodnutí volebných orgánov, resp. orgánov, ktoré majú oprávnenie rozhodovať o registrácii prihlášky a pod. Súdne preskúmavanie rozhodnutí volebných orgánov si vyžaduje novelizovať Občiansky súdny poriadok.

Názov zákona: Zákon o voľbe prezidenta Slovenskej republiky

Doložka zlučiteľnosti :

V práve Európskej únie problematika návrhu nie je upravená.

Návrh zákona svojou problematikou nepatrí medzi prioritné oblasti aproximácie práva uvedené v čl. ...dohody o pridružení a svojou problematikou nepatrí medzi priority odporúčané v Bielej knihe.